פרשת ויחי

פרשת וַיְחִי היא פרשת השבוע השתים-עשרה והאחרונה בספר בראשית. היא מתחילה בפרק מ"ז פסוק כ"ח ומסתיימת בסוף הספר, בפרק נ' פסוק כ"ו.

- יעקב משביע את יוסף לקבור אותו בכנען בקבר אבותיו.
- ברכות יעקב לבניו של יוסף – אפרים ומנשה.
- יעקב מברך את כל אחיו מבניו ומת.
- אחיו של יוסף פוחדים שלאחר מות אביהם יוסף ינקום בהם. יוסף מרגיע אותם וממשיך לדאוג להם.
- יוסף מבקש להיקבר בארץ ומת.

נושאים להעמקה ודיון:
מדוע מדגישים כל-כך יעקב, ואחריו יוסף, את חשיבות הקבורה עם אבותיהם בארץ כנען?

בכורה מול בחירה

כוחן של ברכות מהן המשמעויות של הברכות שמעניק יעקב לבניו טרם מותו? האם הן מאפשרות לבנים בחירה חופשית או מקבעות את עתידם כפי שראה אותם האב בעודם צעירים יותר?

יצירת אמון בין אנשים, בין קרובי משפחה- האם זה דבר שקורה באופן טבעי או שיש לעבוד עליו?

הפטרה: ספר מלכים א' פרק ב', פסוקים א'-י"ב.

מעמד האדם	וַיְצַו יוֹסֵף אֶת-עֲבָדָיו אֶת-הָרֹפְאִים לַחֲנֹט אֶת-אָבִיו וַיַּחַנְטוּ הָרֹפְאִים אֶת-יִשְׂרָאֵל חניטה היתה הליך מקובל במצרים באותם ימים. מה היתה מטרתה? מדוע היה חשוב למצרים לשמר את המת? במצרים קידשו את המתים ובתרבות היהודית קדשו את החיים. חשבו איפה באה לידי ביטוי תפיסת קדושת החיים בתרבות היהודית? איפה היא באה לידי ביטויי בחייכם? בחברה הישראלית של ימינו ? עוד על חניטה ניתן לקרוא באינציקלופדיה של YNET
תרבות מתחדשת	שִׂים-נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי – שבועה. יעקב משביע את יוסף כפי שאברהם השביע את אליעזר . מה המשותף בין שתי השבועות? מהם הנושאים המהותיים כל כך לאבות שבגללם הם בוחרים בשבועה? כיום נשבעים רופאים, שופטים, חיילים בעת הסמכתם – מדוע? על מה הם נשבעים? האם נשבעתם בשבועה משמעותית כלשהי? כיצד הרגשתם? וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל אֶת-יְמִינוֹ וַיָּשֶׁת עַל-רֹאשׁ אֶפְרַיִם וְהוּא הַצָּעִיר וְאֶת-שְׂמֹאלוֹ עַל-רֹאשׁ מְנַשֶּׁה שִׂכֵּל אֶת-יָדָיו כִּי מְנַשֶּׁה הַבְּכוֹר. – זו לא הפעם הראשונה שהבן הבכור אינו מקבל את ברכת הבכורה אלא הבן הנבחר זוכה בה. מה ההבדל בין שתי התפיסות? באיזו אתם מצדדים? מעמד הבכורה במצרים היה מעמד חשוב ביותר אנו ממליצים להעמיק את ידיעותיכם בנושא.
עולמם של אבותינו	וְשָׁכַבְתִּי עִם-אֲבֹתַי וּנְשָׂאתַנִי מִמִּצְרַיִם וּקְבַרְתַּנִי בִּקְבֻרָתָם וַיַּשְׁבַּע יוֹסֵף אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקֹד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהַעֲלִתֶם אֶת-עַצְמֹתַי מִזֶּה – מדוע היה חשוב ליעקב וליוסף להיקבר בארץ ישראל? אילו מנהגי אבלות עליהם מסופר בפרק נהוגים עד היום?

ערכים אז והיום	וַיִּרְאוּ אֲחֵי-יוֹסֵף כִּי-מֵת אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ לוּ יִשְׂטְמֵנוּ יוֹסֵף וְהָשֵׁב יָשִׁיב לָנוּ אֵת כָּל-הָרָעָה אֲשֶׁר גָּמַלְנוּ אֹתוֹ- אחי יוסף פוחדים שלאחר מות האב יוסף ינקום בהם. האם חשתם בעבר צורך לנקום במישהו?
דמויות אז והיום	מה ניתן ללמוד על דמותו של יוסף מהסיפור על ניהול כלכלת מצרים בפרק? האם אתם מסכימים לדרך בה נהג יוסף במצרים בשבע שנות הרעב במצרים? מה הייתם לוקח מדרכי פעולתו וחשיבתו של יוסף לחייכם כיום?